

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-107/2020

2020 m. rugsėjo 3 d. Nr. KT159-A-S146/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-107/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Konstituciniame Teisme gautas pareiškėjo prašymas ištirti, ar:

1.1. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 59 straipsnio 2 dalies 2 punktą tiek, kiek jame nustatyta, kad baudžiamajame procese visai teisėjų kolegijai pareikšto nušalinimo klausimą sprendžia tą bylą nagrinėjanti teisėjų kolegija paprasta balsų dauguma, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsniui, 31 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams;

1.2. BPK 312 straipsnio 2 dalis tiek, kiek joje, pasak pareiškėjo, yra išskirtos, suvaržytos ir susiaurintos išteisintojo procesinės teisės apeliacijos procese, įskaitant apeliacinio skundo padavimą, bei sudarytos nelygios ir diskriminacinės procesinės sąlygos apeliaciniame procese, palyginti su prokuroru ir (ar) nuteistuoju ir (ar) asmeniu, kuriam byla yra (buvo) nutraukta, ar (ir) nukentėjusiuoju, neprieštarauja Konstitucijos 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsnio 4 daliai, 29 straipsniui, 31 straipsnio 2 daliai, 109, 111 straipsniams, konstituciniams teisinės valstybės, teisingumo principams;

1.3. BPK 370 straipsnio 2 dalis (2007 m. birželio 28 d. redakcija) tiek, kiek joje, pasak pareiškėjo, nustatytas vienu metų naikinamasis terminas nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos

kasaciniam skundai paduoti ir šiuo atveju įstatyme net nenustatyta galimybė teismui atnaujinti termino, neprieštarauja Konstitucijos 5, 6, 18 straipsniams, 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsnio 4 daliai, 29 straipsniui, 31 straipsnio 2 daliai, 109, 111, 150 straipsniams, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių principams, BPK, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) nuostatomis;

1.4. BPK 372 straipsnio (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 1–5 dalys, kuriose nustatyta kasacinių skundų priėmimo nagrinėti kasaciniame teisme tvarka, neprieštarauja Konstitucijos 5, 6, 18 straipsniams, 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsnio 4 daliai, 29 straipsniui, 31 straipsnio 2 daliai, 109, 111, 150 straipsniams, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių principams, BPK, BK nuostatomis;

1.5. BPK 382 straipsnis (su 2007 m. birželio 28 d. pakeitimu) tiek, kiek juo, pasak pareiškėjo, ribojama kasacinio teismo teisė visa apimtimi išnagrinėti kasacinį skundą iš esmės ir priimti galutinį sprendimą kasacinėje byloje, neprieštarauja Konstitucijos 5, 6, 18 straipsniams, 21 straipsnio 2 daliai, 22 straipsnio 4 daliai, 29 straipsniui, 30 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 1, 2, 4, 5 dalims, 109, 110, 111, 150 straipsniams, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių principams, BPK, BK nuostatomis.

Pareiškėjas taip pat prašo atnaujinti praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą, jei būtų laikoma, kad jis praleistas.

2. Kaišiadorių rajono apylinkės teismo 2015 m. balandžio 29 d. nutartimi baudžiamoji byla, kurioje pareiškėjas buvo kaltinamas nusikalstamos veikos, numatytos BK 222 straipsnio 1 dalyje, padarymu, buvo nutraukta suėjus apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties terminui. Kauno apygardos teismo 2016 m. spalio 28 d. nutartimi minėta Kaišiadorių rajono apylinkės teismo nutartis panaikinta ir byla perduota iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

Kauno apylinkės teismo 2018 m. gegužės 10 d. nuosprendžiu pareiškėjas buvo išteisintas teismui nustačius, kad pareiškėjas nepadarė nusikalstamos veikos, numatytos BK 222 straipsnio 1 dalyje. Kauno apygardos teismo 2019 m. rugsėjo 26 d. nutartimi pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas ir minėtas Kauno apylinkės teismo nuosprendis paliktas nepakeistas. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. sausio 29 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo kasacinį skundą, kadangi jis neatitiko BPK 368 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų ir BPK 369 straipsnyje numatytų apskundimo ir bylos nagrinėjimo kasacine tvarka pagrindų. Pareiškėjas dar du kasacinius skundus padavė praleidęs BPK 370 straipsnio 1 dalyje nustatytą trijų mėnesių kasacinio skundo padavimo terminą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 14 d. ir 2020 m. gegužės 19 d. nutartimis pareiškėjo prašymai atnaujinti kasacinių skundų padavimo terminą atmesti ir pareiškėjo kasacinius skundus atsisakyta priimti.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui registruotu paštu išsiųstas 2020 m. birželio 3 d., Konstituciniame Teisme gautas 2020 m. birželio 5 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Konstitucinio Teismo įstatymas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalyje nustatyta, kad asmuo turi teisę paduoti Konstituciniam Teismui prašymą ištirti įstatymų ar kitų Seimo priimtų aktų, Respublikos Prezidento aktų, Vyriausybės aktų atitikimą Konstitucijai arba įstatymams, jeigu: 1) tų aktų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir 2) šis asmuo pasinaudojo visomis įstatymuose nustatytomis savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemonėmis, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir, išnaudojus visas įstatymuose numatytas teismo sprendimo apskundimo galimybes, yra priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas, ir 3) nuo šios dalies 2 punkte nurodyto teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos nepraejo daugiau kaip keturi mėnesiai.

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti BPK 59 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 312 straipsnio 2 dalies, 372 straipsnio (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 1–5 dalių, BPK 382 straipsnio (su 2007 m. birželio 28 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitikimą Konstitucijai.

5.1. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad, be kitų sąlygų, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens teisė kreiptis į Konstitucinį Teismą turi būti įgyvendinta per Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytą terminą, kuris yra susietas su galutinio ir neskundžiamo teismo sprendimo įsiteisėjimo diena (*inter alia* 2020 m. sausio 16 d. sprendimas Nr. KT6-A-S6/2020, 2020 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. KT27-A-S25/2020, 2020 m. balandžio 8 d. sprendimas Nr. KT66-A-S61/2020).

5.2. Kaip minėta, dėl pareiškėjo kasacinio skundo, paduoto per BPK 370 straipsnio 1 dalyje nustatytą trijų mėnesių kasacinio skundo padavimo terminą, yra priimta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. sausio 29 d. nutartis. Pareiškėjas dar du kasacinius skundus padavė praleidęs šį trijų mėnesių terminą, todėl Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2020 m. balandžio 14 d. ir 2020 m. gegužės 19 d. nutartimis atsisakė atnaujinti kasacinių skundų padavimo terminą ir priimti pareiškėjo kasacinius skundus.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 2 punkte nurodytu galutiniu ir neskundžiamu sprendimu, nuo kurio įsiteisėjimo dienos skaičiuojamas šio įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d.

redakcija) 2 dalies 3 punkte nustatytas keturių mėnesių prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminas, laikytina Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. sausio 29 d. nutartis.

5.3. Pažymėtina, kad pareiškėjas prašymą Konstituciniam Teismui registruotu paštu išsiuntė 2020 m. birželio 3 d., o galutinė ir neskundžiama Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis, kaip minėta, įsiteisėjo 2020 m. sausio 29 d. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjas praleido Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 3 punkte nustatytą keturių mėnesių prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

6. Pareiškėjas prašo atnaujinti praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

6.1. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 4 dalį asmuo turi teisę prašyti atnaujinti dėl svarbių priežasčių praleistą šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą; nustačius, kad šis terminas buvo praleistas dėl svarbių priežasčių, Konstitucinio Teismo įstatymo nustatyta tvarka priimamas sprendimas dėl praleisto termino atnaujinimo.

Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 4 dalį terminas kreiptis į Konstitucinį Teismą gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, nustačius, kad šio termino eigos metu egzistavo išskirtinės, objektyvios aplinkybės, nepriklausiusios nuo asmens valios ir sutrukdžiusios asmeniui laiku ir tinkamai įgyvendinti savo teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą; asmenys, manantys, kad jų konstitucinės teisės ar laisvės buvo pažeistos, turi ne tik teisę jas ginti, bet, nusprendę šia teise pasinaudoti, turi pareigą tai daryti operatyviai, atidžiai, rūpestingai ir sąžiningai (*inter alia* 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT17-A-S17/2020, 2020 m. balandžio 8 d. sprendimas Nr. KT69-A-S64/2020, 2020 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. KT119-A-S110/2020).

6.2. Pažymėtina, jog pareiškėjo prašyme nurodytos aplinkybės, kad tik 2020 m. gegužės 27 d. iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo atsiėmė visus bylos dokumentus ir kad reikėjo surašyti didelės apimties prašymą Konstituciniam Teismui, nelaikytinos išskirtinėmis, sutrukdžiusiomis ar atėmusiomis galimybe laiku ir tinkamai įgyvendinti savo teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Taigi pareiškėjo prašyme nurodytos aplinkybės nelaikytinos svarbiomis prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui termino praleidimo priežastimis.

6.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 6 punktą (2019 m. liepos 16 d. redakcija) Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodyto asmens prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu asmens prašymas paduotas be svarbių priežasčių praleidus nustatytą jo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

6.4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

7. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti BPK 370 straipsnio 2 dalies (2007 m. birželio 28 d. redakcija) tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitiktį Konstitucijai.

7.1. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT19-A-S19/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020, 2020 m. gegužės 13 d. sprendimas Nr. KT91-A-S86/2020).

7.2. Pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. sausio 29 d., 2020 m. balandžio 14 d. ir 2020 m. gegužės 19 d. nutartys, kurios, pasak pareiškėjo, galimai pažeidė jo konstitucines teises, buvo priimtos ne ginčijamos BPK 370 straipsnio 2 dalies (2007 m. birželio 28 d. redakcija) tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, pagrindu. Taigi pareiškėjo ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjo konstitucinės teisės ar laisvės.

Vadinasi, pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl BPK 370 straipsnio 2 dalies (2007 m. birželio 28 d. redakcija) tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitikties Konstitucijai.

7.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

7.4. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

8. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti BPK 370 straipsnio 2 dalies (2007 m. birželio 28 d. redakcija), 372 straipsnio (2007 m. birželio 28 d. redakcija) 1–5 dalių, BPK 382 straipsnio (su 2007 m. birželio 28 d. pakeitimu) tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitiktį BK, BPK nuostatomis.

8.1. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas netiria teisės akto atitikties tos pačios galios teisės aktui, nesprendžia vienodos galios teisės aktų suderinamumo, konkurencijos klausimų. Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2012 m. gruodžio 12 d. sprendimas, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT20-A-S20/2020, 2020 m. birželio 25 d. sprendimas Nr. KT111-A-S103/2020).

Vadinasi, ši pareiškėjo prašymo dalis yra nežinybinga Konstituciniam Teismui.

8.2. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

8.3. Vadinasi, yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

9. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, konstatuotina, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą Konstituciniame Teisme.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1, 2, 6 punktais, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-107/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas